

Denne uttalelsen sendes på vegne av Lyse Produksjon. Vi er et datterselskap i Lysekonsernet med ansvar for å forvalte en av Norges mest spennende vannkraftporteføljer.

Statnett bør utrede flere alternativer

Statnett sin konseptvalgutredning for nettførsterkning mellom Sørlandet og Østlandet har svakheter som gjør at det er tvil om Statnett er kommet til riktig konklusjon. Vi anbefaler derfor at Statnett utreder ytterligere løsninger før de prioriterer mellom alternativene.

Konkret så foreslår vi to nye varianter av konsept 3 som bør utredes nøye:

- a. Forbindelsene til fase 1 og 2 av havvindutbyggingen i Sørlige Nordsjø II kobles sammen slik at de danner en sammenhengende forbindelse som går parallelt til det landbaserte nettet. Det ene tilknytningspunktet plasseres til Kristiansand eller lenger vest, det andre ved Grenlandsområdet eller lenger øst.
- b. Som (a), men det utredes i tillegg om en tredje forbindelse skal etableres ut av norsk sokkel, enten direkte til et annet land eller via andre havvindparker i Nordsjøen.

Et sammenkoblet havnett gir større nytte

Et sammenkoblet havnett gir større nytte enn adskilte forbindelser. Denne nytten virker det ikke som om Statnett har tatt med i sin utforming av konsept 3. Basert på Statnett sin beskrivelse virker det som om det er lagt til grunn at forbindelsene til vindkraftutbyggingene Sørlige Nordsjø II fase 1 og 2 ikke kobles sammen. Hvis dette er riktig, burde det fremkommet mye tydeligere i rapporten. Valget Statnett her gjør innebærer tap av åpenbare samfunnsøkonomiske gevinster, og gjør derfor at løsningen med HVDC-forbindelse i havet kommer dårligere ut enn det den burde gjøre.

Nåværende føringer tilsier at Sørlige Nordsjø fase 1 skal bygges med radial HVDC-forbindelse mot et tilknytningspunkt på Sørlandet. Fase 2 bør trolig få et annet tilknytningspunkt for å spre belastningen i nettet på land. Deretter bør en koble sammen Sørlige Nordsjø fase 1 og 2 slik at forbindelsene til de to fasene kan støtte nettet på land. Dette vil både gi redundans i ilandføring av vindkraften, og det vil øke utnyttelsen av infrastrukturen betydelig: Når det ikke blåser kan flyten gå ut på den ene forbindelsen og inn på den andre, og dermed brukes som en integrert del av det innenlands nettet. Det vil gi en sammenhengende offshore transportrute i parallell til nettet på land.

Jo lenger fra hverandre tilkoblingspunktene for fase 1 og fase 2 trekkes, jo større er gevinsten av sammenkobling. Om fase 1 går til Kristiansand eller enda lenger vest, og fase 2 går til Grenland eller helt til NO1, så vil en slik sammenkobling større nettkapasitet og samfunnsnytte enn det som oppnås med nettutbyggingen på land som Statnett foreslår i konsept 1.

En slik integrert utbygging av havnettet gjør også at Statnett sin sammenligning av kostnader mellom konsept 1 og konsept 3 blir lite treffende. Det er fordi havnettet gir to nytteeffekter samtidig: Man kobler havvinden til land og gir samtidig økt overføringsbehov mellom punkter i nettet på land. Det blir derfor feil å sammenligne utbyggingskostnaden ved nettførsterkning på land med hele kostnaden ved HVDC-forbindelsen til Sørlige Nordsjø II fase 2. I stedet er det bare *merkostnaden* ved å flytte tilknytningspunktet for havvinden østover som bør sammenlignes med kostnaden ved konsept 1.

Moderate merinvesteringer i havnettet kan altså gi betydelig nettnytte og sparte investeringskostnader i nettet på land. Denne gevinsten eksisterer uavhengig av om havvinden føres bare til Norge eller om det også etableres forbindelser ut av landet. Vi bør uansett etterstrebe å oppnå høyest mulig utnyttelse av den infrastrukturen som bygges.

Det er behov for økt nettkapasitet for å utjevne prisforskjeller

Samfunnet er i en fase nå der det trengs gode løsninger raskt. Vi tror at Statnett kan oppnå større fleksibilitet og robusthet i prosjektporteføljen sin ved å modne frem flere alternative nettløsninger. Over tid vil det gjøre det mulig å opprettholde større hastighet i nettutviklingen i Sør-Norge. I tillegg til nettførsterkning på land bør derfor Statnett utrede ulike alternativer for nett i havet og belyse synergier mellom de havbaserte løsningene og nettet på land.

Det er uansett løsning, avgjørende at myndighetene prioriterer dette prosjektet og allokere tilstrekkelige ressurser for rask saksbehandling og realisering. Statnett må få anledning til å gå videre med prosjektet uten unødig opphold. Med forventet økning i forbruk og ny havvind, vil det oppstå store flaskehals i kraftledningsnettet mellom Sørvestlandet og Østlandet. Det er derfor viktig å forsterke "motorveiene" i strømmettet for å fjerne kapasitetsbegrensninger.

Nettførsterkning er viktig for å øke kraftflyten og redusere prisforskjeller, spesielt mellom NO1 og NO2. Store prisforskjeller mellom landsdelene kan føre til vedvarende konkurranseulemp. Det å bygge ned flaskehals er også viktig for å opprettholde legitimiteten til kraftsystemet. I Norge har vi bedrifter som konkurrerer på tvers av regioner. Det er ødeleggende for tilliten til kraftsystemet med store vedvarende prisforskjeller.

Statnett må også prioritere tiltak som sikrer best mulig kapasitetsutnyttelse av eksisterende nett. Vi ser positivt på Statnetts varslede nye metode for å angi overføringskapasitet, som kan gi vesentlig økt utnyttelse av strømmettet.

Med vennlig hilsen,

Lyse Produksjon AS

Vegard Eiane Kyllingstad

Senior Kraftmarkedsanalytiker

Lyse Produksjon AS

97 10 95 28 | vegard.kyllingstad@lyse.no
lyse.no | lysekonsern.no

The content of this e-mail is intended solely for the use of the individual or entity to whom it is addressed. It may contain information that is confidential or legally privileged. If you have received this communication in error, please notify the author by replying to this e-mail immediately, deleting this message and destroying all received documents.